

Plan van Aanpak Alcohol en Drugs Gemert-Bakel 2020-2024

1. Aanleiding

De GGD Volksgezondheid ToekomstVerkenning (VTV) m.b.t. alcohol laat zien dat het alcoholgebruik voor ouderen, volwassenen en jeugd nog steeds overmatig is. We horen van welwillende ouders terug dat het erg moeilijk is om thuis de regel NIX18 te handhaven vanwege het forse alcoholgebruik onder groepen jongeren. Daarnaast ervaren we een toename van het drugsgebruik. Bij feesten en festivals maar ook door jonge ouders in de thuissituatie. Het gebruik verandert en vaker wordt er drugs “gestapeld”. Gebruik van alcohol en drugs brengt gezondheidsrisico's met zich mee en het risico op verslaving. Daarnaast heeft het gebruik ook andere maatschappelijke gevolgen in relatie tot openbare orde en veiligheid zoals overlast, ongevallen, (uitgaans)geweld en huiselijk geweld. Maar ook met de achterkant van het drugsgebruik, het criminele circuit van productie, handel en afvaldumping krijgen we te maken. Er zijn veel leegstaande panden in het buitengebied, eigenaren worden benaderd voor verhuur en samen met de financiële druk op de landbouw ontstaat er een gelegenheidsstructuur voor ondermijning.

De gemeente heeft een belangrijke taak in het ontwikkelen en uitvoeren van beleid op dit gebied. Het raakt immers aan onze kerntaken: preventie, zorg voor jeugd, en een veilige samenleving. Vanuit deze invalshoeken wordt er gewerkt aan het bestrijden van deze problematiek maar de aanpak is hierdoor erg versnipperd. Het veld geeft aan behoefte te hebben aan eenduidige ambities en uitgangspunten voor beleid op gebied van gezondheid, jeugd, integrale veiligheid en evenementen. Maar ook de wet- en regelgeving (o.a. drank- en horecawet, Opiumwet en de APV), de mogelijkheden tot handhaving en de bestaande subsidierelatie met verenigingen zijn middelen die de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

Met het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik is winst te halen op de volgende gebieden (de Wit G.A., 2018) (Suijkerbuijk A.W.M., 2015) :

- Talentontwikkeling en maatschappelijke participatie
- Veiligheid in de omgeving door minder ongelukken, geweld en overlast
- Gezondheid door minder sterfte, een beter kwaliteit van leven en minder instroom in zware vormen van zorg, doordat ziekten die met middelengebruik samenhangen, worden voorkomen.

Het plan van aanpak geeft uitvoering aan het Nationaal Preventie akkoord.

Het past binnen de SDG doel 3.5 De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.

Ambitie: De gezondheid van inwoners van Gemert-Bakel te verbeteren door overmatig alcoholgebruik te ontmoedigen en drugsgebruik tegen te gaan.

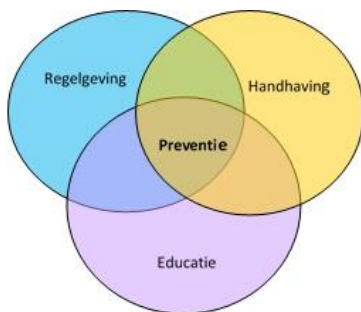
2. Proces

Vanuit het “laat je niet flessen” overleg¹ in de samenwerking met GGD, Halt, scholen, politie, beleidsmedewerkers evenementen openbare veiligheid, preventie, jongerenwerkers en Novadic-Kentron is de start gemaakt om te komen tot dit plan van aanpak. De ambities vanuit dit overleg zijn opgehaald d.m.v. aangeleverde dilemma's en situaties uit de praktijk. (bijlage 1)

Tegelijkertijd is er regionaal het plan: “Drugs, wat doet dat nou met jou” opgestart waarbij met 38 gemeenten samengewerkt wordt.

3. Integrale aanpak

Effectieve preventie kent 3 pijlers: beleid en regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en educatie (grenzen overdragen) (figuur 1). Juist in de overlap zien we het integrale preventiebeleid terug. (Reynolds, 2003).

Bron; Reynolds 2003

De keuze voor de maatregelen en acties in dit plan van aanpak baseren we op aantoonbare effectiviteit: positieve ervaringen met eerdere maatregelen en wetenschappelijk onderzoek waarmee de effectiviteit is aangetoond.

Alcohol- en drugsgebruik wordt voor een groot deel bepaald door omgevingsfactoren:

- Normen in de sociale omgeving (de ouders) (van de Vorst, 2006)
- Prijs en promotie van alcohol
- Het productaanbod
- Aantal verkooppunten
- Verkoopregels (leeftijdsgrenzen, schenktijden en naleving en handhaving ervan)
De World Health Organisation laat zien dat de maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol en drugs beperken het meest effectief zijn (Babor T., 2010)
- Waar geen alcohol/drugs zijn wordt niet gedronken of gebruikt.

Daarnaast is er steeds meer bewijs voor een aantal relatief nieuwe principes:

- Het belang van actieve betrokkenheid van ouders gedurende de hele puberfase. (Peeters, 2016)
- Onbewuste gedragsbevordering (nudging)
- Vroeg signalering, niet alleen door zorgprofessionals
- Het investeren in structureel positieve alternatieven voor gebruik, de IJslandse methode (Trimbos, 2015)
- Community based preventie gericht op de omgeving van de gebruikers; hun ouders, de school/werkgever, de vereniging, de plek waar ze rondhangen, de kroeg, het festival. (Trimbos, 2015)
- Het combineren van beleid voor verschillende middelen. (RIVM, 2018)

4. Doelen

4.1 Alcohol

Doelen :

1. Strikte naleving nix18, ook in de thuissituatie.

Afname met toestemming thuisdrinken van 28% naar 15% in 2025.

2. Forse matiging gebruik boven 18 jaar.

Aantal bingedrinkers van 13% naar 5% en aantal overmatige drinkers van 7% naar 5 % in 2025.

3. Forse matiging gebruik tijdens evenementen en feesten.

Geen overlast door dronken feestgangers na feesten en evenementen.

4.1.1. De cijfers

Het alcohol gebruik in Gemert-Bakel is fors te noemen. Bijna de helft van de jongeren in klas 3 en 4 van het VO heeft recent alcohol gedronken. Zij drinken voornamelijk bier maar ook vaak mixdrankjes of shotjes. Dit doen zij het meest bij anderen thuis (56%) en in de kroeg. Het drinken in hokken en keten (locaties op privéterrein zonder ouderlijk toezicht) is met 29% erg hoog tegenover de regio (13%) en is gestegen t.o.v. afgelopen jaren. (GGD-BZO, 2018). Daarnaast krijgt 12 % alcohol van de ouders. Van de volwassenen drinkt 89%. Het overmatig drinken lijkt af te nemen maar het aandeel bingedrinkers¹ blijft gelijk. (GGD-BZO, 2019). Van de 65+ drinkt 75% alcohol. De richtlijn goede voeding (Gezondheidsraad, 2015) is liever helemaal geen alcohol en anders hooguit 1 glas per dag. Bij ouderen leidt dit vaker tot diabetes, volksziekte één. (Dagnelie, 2018)

Tussen 2008- en 2017 is er wel een mentaliteitsverandering te zien bij ouders van jonge kinderen wat betreft de mening over het starten met alcohol. Het percentage van de ouders die het verantwoord vinden dat jongeren voor hun 18e hun eerste glas alcohol drinken daalde van 70% naar 50%. Dit is nog steeds te hoog. Vanuit gezondheidsperspectief wordt alcoholgebruik onder de 18 jaar sterk afgeraden. (Trimbos, 2018)

4.1.2 Afgeronde projecten in Gemert-Bakel:

Laat je niet flessen

Een alcoholmatigingsproject met als basis een effectief alcoholbeleid in de aangesloten gemeenten.

Voor het projectplan 2010-2013 waren de doelstellingen

- Opschuiven van de startleeftijd qua alcoholgebruik (onder de 16 geen alcohol)
- Afname van dronkenschap in het hele publieke domein: introductie en sanctie van de norm; geen alcohol op straat en niet schenken aan dronken jongeren.

Opgeleverd; Toolkit met daarin o.a. handreikingen alcoholmaatregelen/ regiobeleid aanpak dronkenschap/model evenementenbeleid en diverse lokale preventie activiteiten. Activiteiten zijn door het wegvallen van het budget komen te vervallen.

Het netwerk van betrokken professionals komt nog 3x per jaar bij elkaar om met elkaar de stand van zaken te bespreken en afspraken te maken en afstemming te zoeken over inzet preventie activiteiten.

1. Bingedrinken: meer dan 5 glazen alcohol per gelegenheid

NIX 18

De doelstelling van het project NIX18 was om het nalevingsgedrag van de wettelijke regels bij alle horecaondernemers en jongeren binnen 1 jaar te verhogen naar 85%.

Hiervoor werden de horeca ondernemers op een bijeenkomst en door een brief op de hoogte gebracht en werd het keurmerk van NIX gelanceerd. De horecagelegenheden werden bezocht en getest door opgeleide jongeren en er vond op basis van dit bezoek een terugkoppeling plaats. De ondernemers die niet voldeden werden nogmaals bezocht.

Resultaten per 31 december 2018

- 87 van de bedrijven bezit nu het Keurmerk van NIX. (85% project doelstelling)
- 94% van de bedrijven heeft nu de leeftijdsaankondiging aangebracht (doelstelling project van 85% naleving behaald)

4.2 drugs

Doelen:

1. Tegen gaan van de normalisering van drugsgebruik en versterken van de norm dat het gebruik van drugs niet normaal is.

2. Nulbeleid met inspanningsverplichting van alle horeca uitbaters en evenementenorganisaties om drugsgebruik te voorkomen.

Alle horeca uitbaters leveren een inspanning en hanteren actief nulbeleid.

3. Het voorkomen van gebruik bij specifieke leeftijdsgroepen /risico groepen.

Leeftijdsgrens van eerste drugsgebruik gaat omhoog.

4. Het voorkomen van gezondheidsincidenten onder gebruikers.

Verminderen van alcohol en druggerelateerde inzetten ambulance.

5. Het terugdringen van overlast door productie, gebruik of handel in drugs.

6. Er is een sluitend netwerk van vroegsignalering, behandeling tot nazorg.

4.2.1 De Cijfers

De GGD vraagt in diverse onderzoeken het drugsgebruik na. De jongerenmonitor van 2015 laat zien dat 6% van de jongeren 11-18 aangeeft wel eens drugs te gebruiken. Bij afname van de Emovo 2017-2018 onder 14-16 jarigen geeft ook 6 % aan wel eens wiet te gebruiken en 2% andere drugs. (GGD-BZO, 2018)

De gegevens over drugsgebruik zijn versnipperd en niet éénduidig.

Recent is de factsheet drugsgebruik onder jongeren in Noord-Brabant gepubliceerd: (Novadic-Kentron, GGD-WB, GGD,HvB, GGD-BZO, 2018)

De gegevens vallen uiteen in vier categorieën:

1. Jongeren in zorg bij Novadic-Kentron
2. Gegevens over de Brabantse drugsmarkt vanuit het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS)
3. GGD Jongerenmonitor 12 tot en met 18 jaar
4. GGD panelonderzoek

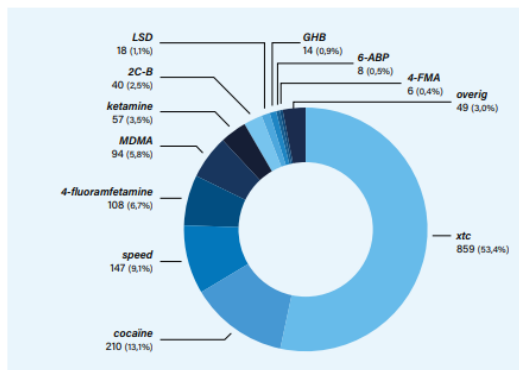
1. Jongeren in zorg bij Novadic-Kentron

De meesten jongeren in zorg hebben cannabisverslaving als primair probleem. Uit een steekproef van 100 dossiers is gebleken dat jongeren die na hun 18e levensjaar zijn aangemeld, gemiddeld al vanaf hun 15e jaar drugs gebruikten. Driekwart van de jongeren had een startleeftijd van 16 jaar of jongeren. (Novadic-Kentron, GGD-WB, GGD,HvB, GGD-BZO, 2018)

Eén op de tien die cannabis probeert, blijft eraan hangen. Die kans is zelfs een op de zes als je als tiener al begint met joints. "Als een glas alcohol een baseballknuppel is voor je hersenen, is een joint een kruisraket." (HLN, 2019)

Cannabisgebruik bij jongeren heeft een negatievere impact op de ontwikkeling van hun hersenen dan alcohol. Dat blijkt uit recent onderzoek aan de University of Montreal in Canada. (Josiane Bourque, Mohammad H. Afzali, & Patricia J. Conrod, 2018)

2. Gegevens uit DIMS

Grafiek 1: Onderzochte monsters door het DIMS-lab in Brabant in 2017

In totaal werden in 2017 1610 monsters voor analyse aangeboden.

3. GGD monitor cijfers

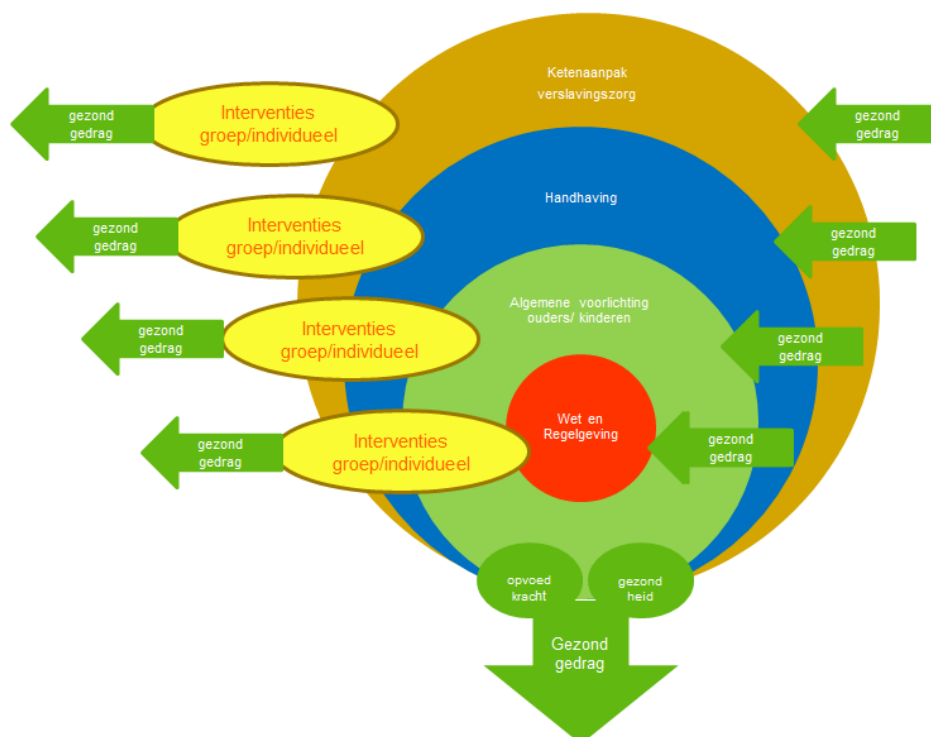
De cijfers uit de jongerenmonitor 12-18 jaar in Brabant zijn niet volledig. De drie GGD-en bevragen hun jongeren niet met dezelfde vragenlijst. Toch geeft in BZO 8% en HVB 10% aan ooit drugs te hebben gebruikt.

4. Panelonderzoek GGD in 2016 van de GGD BZO

Uit cijfers van een panelonderzoek, uitgevoerd door de GGD Brabant-Zuidoost in 2016, blijkt dat ongeveer de helft van de jongeren tussen de 16 en 30 jaar oud drugsgebruik op een festival of party normaal vindt. Drugsgebruik thuis met vrienden is volgens een derde van de deelnemers heel normaal. Ruim de helft van de 16- tot 30-jarigen die meededen aan dit onderzoek, gaven aan dat er drugs worden gebruikt in de vriendenkring. Niet alleen wiet of hasj wordt vaak gebruikt (43%), maar ook xtc/MDMA (35%) en lachgas (20%) werden vaak genoemd, ook door 16- en 17-jarigen (36% wiet/hasj; 14% lachgas; 8% xtc/MDMA) (GGD-BZO, 2018)

Bij veel hulpvragen van het wijkteam spelen alcohol- en drugs een rol, bijvoorbeeld bij schulden, opvoedingsproblemen en huiselijk geweld. Voor een effectieve aanpak en het voorkomen van ernstigere problemen, is het vroeg signaleren, bespreken en aanpakken van gebruik belangrijk. (Trimbos, 2017)

5. Wat gaan we doen?

Hieronder worden de activiteiten voor de periode 2020-2024 aangegeven. Richtlijnen die niet 'in beton gegoten' zijn zodat we ook op actuele ontwikkelingen kunnen inspelen. Waar mogelijk wordt afgestemd en gebruik gemaakt van kennis en ontwikkelingen uit de regionale aanpak.

Setting/Pijler	Ondersteuning
Beleid en regelgeving	Advisering en afstemming bij de aanscherping van handhavingsplannen en de para-commerciële verordeningen. Input wordt gericht op volksgezondheid en de goede verbinding met de drie pijlers met de bedoeling de bovenstaande doelen te bereiken. Achtergrond: In de Drank en Horecawet is opgenomen dat de gemeenteraad iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vaststelt (artikel 43a DHW) Hiermee wil de wetgever stimuleren dat de gemeenten actief uitvoer geven aan het verbinden van de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) Openbare Orde en Veiligheid en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (beleid en handhaving) t.b.v. alcoholpreventie.
Educatie	Ontwikkeling van een lokale toolkit met (online) materialen ter ondersteuning van lokale activiteiten met gebruik van inspirerende innovaties (bv smartnose (smartnose, 2019) / Sportivos (bijlage 4) en producten uit de regionale aanpak.
	Inzet van korte interventie methode: Dat betekent geen lange planvormingsfase, maar continu onderzoeken, leren, verbeteren, uitvoeren, evalueren en borgen. In korte 'sprints' onderzoeken we op kleine schaal of bepaalde interventies effect hebben. We zetten pilots op voor een kleine groep mensen en onderzoeken of een aanpak werkt of niet. (Michie, 2014)

	Onderzoek
	Metingen en registratie van cijfers m.b.t. tot alcohol en druggerelateerde problematiek op gebied o.a. van overlast en gezondheid
	Monitoring cijfers m.b.t. alcohol en drugsgebruik > 11 jaar door de GGD Drugs monitoring in de regio wordt gedaan vanuit het regionale project.
	Trends en ontwikkelingen op het gebied van alcohol en drugs & jongeren monitoren en de consequenties en kansen hiervan in kaart brengen: hierbij specifieke aandacht voor de actuele lokale problematiek op het terrein van drugsgebruik en de doorvertaling hiervan in voorstellen voor beleidsfocus en interventies.
	Interventies en activiteiten
Regelgeving	In kader van WMO problemen tijdig signaleren en inzet van vroegtijdige zorg en hulp om zwaardere vormen van maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp te voorkomen
	Vergunning verlening: bij goede afspraken aan de voorkant is handhaving achteraf niet nodig
	Toezicht op naleving van de leeftijdsgrens voor 18 jaar dat wordt vastgelegd in het Handhavingsuitvoeringsprogramma (Hup)
Educatie	Ondersteuning van landelijke en regionale campagnes en themaweken gericht op Alcohol en drugspreventie oa NIX zonder ID, NIX18
	Ontwikkeling en uitvoering van extra ondersteuning van ouders met kinderen rond de leeftijd van 15-17 jaar. Hierbij oa aandacht voor omgaan met feesten en keten op privé terrein. Achtergrond; de daling van alcoholgebruik is vooral zichtbaar bij jongeren onder zestien. Daarnaast ondersteunen nieuwe inzichten het belang van actieve ouderbetrokkenheid gedurende de hele puberfase en geven ouders aan het hanteren van de NIX18 norm juist in deze fase lastig te vinden.
	Ondersteuning lokale activiteiten door professionals zoals; dat doet die van ons niet! Goede samenwerking met scholen om ouders en jongeren voor te lichten. Achtergrond; Deze trajecten worden door de lokale werkgroepen vaak een enkele keer georganiseerd, Belangrijk is een structurele borging van genotmiddelen preventie in de kernen en scholen.
Educatie/regelgeving	Vernieuwen van bestaande handreiking en ondersteuningsaanbod voor evenementen organisatoren (polsbandjes/blaastesten/ middelen voor ID controles, preventieve acties en ander materialen) Achtergrond; de naleving van de leeftijdsgrens bij evenementen is lastig i.v.m. de inzet door vrijwilligers
Educatie	Ontwikkeling en uitvoering van nudging project (onbewuste gedragsbeïnvloeding): een duwtje in richting van de sociale norm op het gebied van alcohol en drugs.

6 Financiën

Materialen toolbox	Posters. Flyers etc.	€500
Ontwikkeling innovaties	Inzet nieuwe methode, kennisontwikkeling	€1000
Organisatie bijeenkomsten	Kosten huur ruimte etc.	€ 500
Totaal per jaar		Max € 2000

7 Bronvermelding

- Dagnelie, p. E. (2018, 5 18). De Maastricht studie: type 2 diabetes en verwante comorbiditeiten. *de Maastricht studie*.
- GGD-BZO. (2018). *Emovo*. Eindhoven: GGD-BZO.
- GGD-BZO. (2018). *Wat vinden jongeren van drugsgebruik; uitkomsten panelonderzoek*. Eindhoven: GGD.
- GGD-BZO. (2019). *GGD-BZO*. Opgeroepen op januari 17, 2020, van ggdkompa-VTV: <https://www.ggdbzo.nl/ggdkompas/gemert-bakel/Paginas/VTV-Gemert-Bakel.aspx>
- HLN. (2019, september 20). 1 opd e 6 jongeren raakt verslaafd aan cannabis. *Het laatste nieuws*.
- Holder, H. (1999). *Alcohol and the Community: A systemic approach to prevention*. Cambridge: Cambridge.
- Josiane Bourque, M., Mohammad H. Afzali, P., & Patricia J. Conrod, P. (2018). Association of Cannabis Use With Adolescent Psychotic Symptoms. *JAMA Psychiatry*, 864-866.
- Michie, S. A. (2014). *Gedragsveranderingswiel; 8 stappen naar succesvolle interventies*. Amsterdam: Amsterdam university press. BV.
- Novadic-Kentron, GGD-WB, GGD,HvB, GGD-BZO. (2018). *Factsheet drugsgebruik onder jongeren in Noord-Brabant*. Eindhoven: GGD.
- Peeters, M. K. (2016). Context effects of alcohol availability at home: implicit alcohol associations and the prediction of adolescents' drinking behavior. *Journal of studies on alcohol and drugs*, 749-756.
- Reynolds. (2003). *Building confidence in our community*. London: London Drug Policy Forum.
- RIVM. (2018, september). *www.loketgezondleven.nl*. Opgeroepen op januari 17, 2020, van loketgezondleven: <https://www.loketgezondleven.nl/gezonde-gemeente/leefstijlthemas/drugs/integrale-aanpak>
- smarnose. (2019). *smarnose xtc geur*. Opgeroepen op januari 17, 2020, van smarnose: <https://www.smarnose.nl/xtcgeur>
- Trimbos. (2015, maart 10). *Trimbos*. Opgeroepen op januari 17, 2020, van Trimbos.nl: <https://www.trimbos.nl/kennis/ijslands-preventie-model>
- Trimbos. (2017). *trimbos.nl*. Opgeroepen op januari 17, 2020, van trimbos.nl: <https://www.trimbos.nl/kennis/wijkteams-alcohol-en-drugs>
- Trimbos. (2018). *Infosheet Alcohol en de hersenontwikkeling van jongeren*. utrecht: Trimbos institut.
- Trimbos. (2019). Opgeroepen op januari 17, 2020, van <https://www.trimbos.nl/actueel/blogs/blog/zijn->

ecstasygebruikers-medeverantwoordelijk-voor-drugsdumpingen en/of
<https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/nemen-partydrugsgebruikers-afvaldumpingen-op-de-koop-toe>

van de Vorst, H. E. (2006). The impact of alcohol-specific rules, parental norms about early drinking and parental alcohol use on adolescents' drinking behaviour. *Journal of child psychology and psychiatry*, 1299-1306.

Bijlage 1 Dilemma's

Dilemma's aangegeven door werkgroep Laat je niet flessen-partners

1. Dilemma's algemeen.

1.1 De cijfers kloppen gewoon niet, 6% gebruikt wel eens? Ik ken zoveel mensen die pillen slikken (jongere 20 jaar).

Hoe gaan we hier mee om?

Onderzoek: Het huidige monitor onderzoek is vooral gericht op de grote groep jongeren. Gemiddeld wordt daar weinig gebruikt. Er zijn echter groepen jongeren of jongvolwassenen waar het gebruik groter is. Ook het aantal aanmeldingen in de verslavingszorg laat zien dat er risicogroepen zijn. Inzetten op onderzoek om gericht de gebruikersgroepen in kaart te brengen. (bv RAR methode, bron RAR opzoeken) en een voor die groep specifieke interventie in te zetten.

Integrale samenwerking: alle signalen, cijfers en resultaten in het netwerk worden gedeeld. Niet het gemiddelde is leidend maar ieder signaal op zich. Bij ieder signaal wordt bepaald wat ieders inzet moet zijn op het gebied van handhaving, regelgeving en educatie wat de gezamenlijke aanpak is en wie het gaat uitvoeren.

1.2 We bereiken in onze preventie niet alle bewoners. Degene voor wie je het organiseert die komen niet (CJG)

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: Op zoveel mogelijk momenten voorlichting geven aan ouders, jongeren, verenigingen. Aansluiten daar waar ouders, doelgroepen al komen. Ook kwetsbare doelgroepen worden in de voorlichting meegenomen. De voorlichting programma's bieden we aan in kleine groepen om ook het gesprek goed op gang te brengen.

Handhaving: Jongeren die betrapt worden op alcohol of drugs, overlast veroorzaken of naar het ziekenhuis vervoerd worden aangemeld bij Halt samen met hun ouders.

Integrale samenwerking: Inzet vanuit het netwerk bij het organiseren van de voorlichting. Wie benadert welke groep het beste.

1.3 Alcohol- en drugsvrij: dat gaat nooit lukken. Het is hier de cultuur. (algemeen)

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: De voorlichting die gegeven wordt is passend voor de situatie. Waar het bij het jonge kind nog gaat over: je mag niet drinken zal het bij de opgroeiende jongere steeds vaker gaan over het maken van een gezonde keuze.

Regelgeving: Aan de voorkant worden horeca en evenementenorganisaties uitgedaagd mee te denken om het aanbod zo in te richten dat er ook ruimte is voor het gezonde alternatief.

Handhaving: Daar waar aan de voorkant goede afspraken zijn gemaakt hoeft aan de achterkant minder geregeld te worden. Goede terugkoppeling is daarbij van belang.

Preventie: voorlichting gaat over het maken van een gezonde keuze. Waar liggen in jouw leven welke risico's en hoe ga je daar het beste mee om. Spreek elkaar aan op risicovol gedrag.

Integrale samenwerking: Ouders, sportverenigingen en dorpsraden worden betrokken bij het netwerk.

2 Dilemma's m.b.t. alcohol

2.1. Er zijn zoveel 15 jarigen die met medeweten van hun ouders drinken, daar snap ik niets van (Moeder van 15 jarige zoon)

Toestemming van ouders lijkt voor kinderen boven de wet te gaan. Het is verboden maar hun ouders vinden het wél goed , dus mag het. (Docent school)

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: Inzetten op educatie en voorlichting over de risico's van alcoholgebruik voor jongeren. Hierbij gebruik maken van lokale mensen om impact te vergroten. Inzetten op beschermende factoren die voortkomen uit de IJslandse methode; factoren, effect van vrienden/leeftijdsgenoten/school en vrijetijdsbesteding, als gezin activiteiten ondernemen.

Regelgeving: NIX 18

Handhaving: Handhaving is ondersteunend aan ouders die wel de goede keuzes maken.

Integrale samenwerking: Lokale samenwerking met scholen en met werkgroepen Zorg en Dorpsondersteuners om ouders zoveel mogelijk te ondersteunen en om met elkaar afspraken te maken. Inzet op ondersteunende factoren ouders.

2.2 En daar zat mijn 16 jarige dochter. Verdrietig op haar feest. Iedereen was om 23 u vertrokken omdat er geen alcohol geschonken werd. (Moeder van 16 jarige dochter)
Ouders in het VO lijken het contact met elkaar te verliezen. (Leraar VO)

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: Educatie gericht op versterken van opvoedkracht van ouders. Gezondheid als alternatief. Beginnen op de leeftijd voordat er alcohol gedronken wordt. Ouders met elkaar in contact brengen en gezamenlijke afspraken maken.

Regelgeving: NIX 18

Handhaving: NIX 18

Preventie: Omgeving alcoholvrij. Inzetten op beschermende factoren van ouders. (vb. IJslandse methode)

2.3 Alcohol hoort erbij. Wij kunnen als vereniging niet zonder derde helft en feestavonden met bierpong. (verenigingslid)

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: Blijven inzetten op bewustwording en schadelijkheid van alcohol. Verenigingen actief benaderen om beleid te voeren om alcoholgebruik te beperken en vrijwilligers te scholen in het verantwoord alcohol schenken. Uitdragen van de norm dat sporten en alcohol niet samen gaan. Verenigingen en sportteams maken deel uit van de community en worden bewust gemaakt van hun verantwoordelijkheid hierin en betrokken bij de aanpak. Programma voor verenigingen aanbieden waarbij zij actief en bewust een alcohol en drugs(matiging) beleid voeren. Een voorbeeld hiervan is Sportivos.(bijlage 3)

Regelgeving: Alcoholgebruik rondom evenementen van sportverenigingen ontmoedigen. Evenementen die gericht zijn op het bingedrinken (bierpong en biercantus) krijgen geen vergunning mits er aandacht is voor het alternatief. Verplichten IVA- cursus voor vrijwilligers.

Handhaving: leeftijdscontrole uitvoeren bij evenementen.

3 Dilemma's rondom drugsgebruik

3.1 Mijn zoon gaat naar festivals en gebruikt daar wel een pilletje. Ik vind het niet goed maar ik kan het toch niet verbieden. (Vader van 20 jarige zoon)

Hoe gaan we hiermee om?

Educatie: Inzet op bewustwording en de eigen verantwoordelijkheid. Het is een illusie te denken dat er niet gebruikt wordt maar toch moet de boodschap zijn: drugs, die kunnen we hier niet gebruiken. We zoeken de samenwerking in de regio. Uitdragen dat er nog altijd meer niet gebruikers zijn dan gebruikers. Educatie aan ouders gericht op doorzetten van de ontmoedigende werking die uitgaat van de omgeving. Afkeuren leidt tot minder gebruik. Gebruik maken van de ondersteunende factoren van de omgeving.

Regelgeving: Aan de voorkant gaan we met organisaties die evenementen organiseren in gesprek. We willen toegankelijke en veilige feesten: Celebrate safe.

Handhaving: er geldt een inspanningsverplichting voor horecaondernemers en evenementenorganisaties. Goede pr voor handavingsmaatregelen.

- Aan de voorkant gesprek aangaan, eigen verantwoordelijkheid voorop stellen
- Toezicht houden. Voorafgaand aan evenementen wordt het terrein altijd bezocht door een toezichthouder van de gemeente waarbij een controle is op de afspraken en de vergunning.
- Handhaving tijdens evenementen. Waar het goed gaat handhaven we niet aan de achterkant en vv.

Preventie: In kaart brengen van de risicogebruikers door aansluiten bij het regionale project.

3.2. Ik vind lachgaspatronen in het speeltuintje, daar zitten 14-15 jarigen Lachgas is overal te koop.

Hoe gaan we hier mee om?

Educatie en voorlichting: Bij "nieuwe" middelen zo snel mogelijk de gezondheidsrisico's bekendmaken en inzetten op delen van informatie met ouders en potentiële gebruikers.

Regelgeving: Aan de voorkant met organisaties in gesprek over "nieuwe middelen". NIX18; niet roken niet drinken en niets gebruiken. Beperken van beschikbaarheid lachgas door verkoop in de horeca en op evenementen te beperken.

Handhaving: Jongeren die betrapt worden op gebruik doorverwijzen naar jongerenwerk en bij verboden middelen naar Halt.

Preventie: Alle signalen inzetten om gebruik in kaart te brengen en gebruikersgroepen te identificeren en direct aan te spreken. Beperken van beschikbaarheid lachgas.

3.3 Hoe vergroten we het besef dat de aankoop van drugs een systeem van extreem geweld in stand houdt.

Hoe gaan we hiermee om?

Educatie en voorlichting: Negatieve achterkant van drugsgebruik uitdragen en meenemen naar de bijeenkomsten. Milieu en sociaal bewustzijn van jongeren en jongvolwassenen aanspreken. (Trimbos, 2019)

Regelgeving: Opiumwet, Damocles-beleid, APV

Handhaving: Zetten we vol in met Damocles beleid/ondermijning/peellandinterventie Team. We voeren strak beleid hierop, er wordt regelmatig handhavend opgetreden

Preventie: Bewustwording starten. Inzet van innovatieve ontwikkelingen.

Veiligheid: ondermijning zoals handel in drugs, krijgt onverminderd een plek in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) beleid. Damoclesbeleid is actueel en wordt op gehandhaafd. Ook het PIT wordt voortgezet.

Bijlage 2 Trimbos Aanpak Texel

Wij hebben een quickscan uitgevoerd volgens de RAR-methode (rapid assessment and response). De meeste aandacht ging uit naar de gebieden waarmee de gemeente Texel het snelste resultaat kon verwachten. Dat bracht een dossieronderzoek met zich mee en interviews met alle relevante stakeholders. We spraken met politie en toezichthouders, maar ook met scholen, horeca en verslavingszorg. De mate van drugsgebruik brachten wij in beeld met behulp van een aantal bronnen:

- Emovo jeugdmonitor
- gezondheidsmonitor volwassenen
- intoxicatiecijfers van de ambulancedienst
- registratiecijfers van de politie
- onderzoek van het rioolwater

Resultaat

- Onderzoek uit 2009 zorgde voor een onrustbarend beeld van drugsgebruik bij scholieren op Texel. Met een nieuwe analyse van de cijfers konden wij aantonen dat het probleem voorkomt bij een beperkte groep en op een beperkt aantal plaatsen. Alle stakeholders aanvaardden onze conclusies en dat was een goede basis voor een reeks maatregelen. Die variëren van een blowverbod bij de scholengemeenschap (regelgeving) tot aanpakken van dealers (handhaving) en kennis over de risico's van drugsgebruik bij ouders vergroten (educatie).

IJSLANDS MODEL OP TEXEL

Texel is natuurlijk geen Ijsland. Daarom is het belangrijk dat we een aanpak kiezen die past bij Texel. Samen met iedereen die op Texel in de omgeving van de jongeren actief is, gaan we aan de slag. We kijken naar de uitkomsten, formuleren speerpunten en kiezen de actiepunten waaraan we de komende jaren met elkaar willen werken.

Op dit moment zijn er globaal 3 speerpunten geformuleerd:

1. Vrijtijdsbesteding
2. Ouderbetrokkenheid/acceptatie van ouders
3. Welzijn van de jongeren

Eind 2020 nemen we opnieuw een vragenlijst af onder alle 3e en 4e klassers van het Voortgezet Onderwijs op Texel. Deze uitkomsten kunnen we vergelijken met 2018.

Wat gaat goed en wat nog niet? Als het nodig is passen we onze aanpak aan. Zo maken we met elkaar een veilige en gezonde leefomgeving voor onze jongeren op Texel.

VRAGEN OF OP DE HOOGTE BLIJVEN?

Heb je vragen, wil je op de hoogte blijven, heb je ideeën of wil je meedenken?

Mail dan naar ijsland@texel.nl

Gemeente Texel

.txl

PLANET
Youth
by E. H. H. A.

GGD
Hollands Noorden

Bijlage 3 Kamerbrief minister 25 april 2019

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1500298-188347-VGP

Bijlage(n)
2

Uw brief

Datum 25 april 2019
Betreft Drugspreventiebeleid

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

Uit de Nationale Drug Monitor (NDM) 2018¹ van het Trimbos-instituut blijkt dat er nog veel te bereiken is op het gebied van preventie van het gebruik van drugs. Alhoewel zich onder de groep jongeren een dalende trend aftekent, daalt het percentage volwassenen dat drugs gebruikt niet. Voor sommige soorten drugs is het gebruik onder volwassenen zelfs gestegen. Het gebruik van harddrugs – met name tijdens het uitgaan – en de normalisering daarvan baart mij grote zorgen. Ik vind het belangrijk om stevig in te zetten op het tegengaan van deze normalisering, op het voorkomen van gebruik en het voorkomen van gezondheidsschade ten gevolge van drugsgebruik.

Het drugsbeleid in Nederland kenmerkt zich door een balans tussen het beperken van gezondheidsschade enerzijds en het inperken van overlast en criminaliteit anderzijds. Ik zet me in voor preventie van harddrugsgebruik en zorg. Dan gaat het om zaken als preventie van gebruik, het voorkomen van druggerelateerde gezondheidsschade en verslavingszorg.² De justitiële aspecten vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid. Hij zet zich in voor het tegengaan van drugsproductie, -handel, -overlast en -criminaliteit. Daarmee trachten we het aanbod van drugs tegen te gaan en gerelateerde problematiek te voorkomen en te bestrijden. Met deze brief breng ik u op de hoogte van mijn visie op en plannen met betrekking tot het preventiebeleid.

Vijf nieuwe maatregelen

Er zijn veel verschillende soorten drugs en bovendien komen er steeds nieuwe stoffen bij. Ook kunnen gebruikersgroepen door de jaren heen veranderen en elk een andere aanpak verlangen. Het feit dat harddrugs op lijst 1 van de Opiumwet staan en dus verboden zijn, betekent, zoals bekend, niet dat deze toch niet worden gebruikt. Daarom wil ik – samen met alle andere partijen die een rol hebben en/of pakken op dit terrein – doen wat in mijn vermogen ligt op het gebied van drugspreventie. Dat is geen eenvoudige opgave en betreft een kwestie van een lange adem.

¹ Kamerstukken II, 2018/19, 24 077, nr. 425.

² Daarnaast is de minister voor Medische Zorg en Sport – samen met de minister van Justitie en Veiligheid – verantwoordelijk voor het vormgeven van een experiment gesloten coffee-shopketen. Het preventiebeleid op het gebied van cannabis behoort ook tot de beleidsverantwoordelijkheid van de minister voor Medische Zorg en Sport. Deze brief gaat niet over het softdrugsbeleid.

Pagina 1 van 11

SPORTIVOS: OVER ALCOHOL EN DRUGS IN DE SPORTCLUB

© 2019

In Vlaanderen heerst er een diepgewortelde drinkcultuur binnen het sportlandschap. Sporters die aangesloten zijn bij een sportclub drinken gemiddeld meer alcohol en doen dit op een risicovollere manier. Dat is gevaarlijk voor de gezondheid, de competitie, de verkeersveiligheid en de aansprakelijkheid van de clubverantwoordelijken.

Doelstelling

Sportivos is een preventietraject voor sportclubs. Het biedt sportclubs de mogelijkheid problemen door alcohol- en druggebruik te voorkomen of te beperken. Sportivos-clubben werken in drie fases aan een duurzaam alcohol- en drugbeleid op maat van de club. Zo laat de sportclub zien dat ze oprecht begaan is met de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van sporters, clubleden, sympathisanten en bezoekers.

Materiaal

Sportivos bestaat uit drie fases die lopen over minimum drie seizoenen: Sportivos Brons, Sportivos Zilver en Sportivos Goud. Als een club een fase goed ten einde brengt, ontvangt ze een Bronzen, Zilveren of Gouden label. Een club kan er ook voor kiezen niet alle fases te doorlopen en bijvoorbeeld enkel voor een bronzen label te gaan.

Brons richt zich vooral op sleutelfiguren in de club.

- > Clubbestuurders en kantineverantwoordelijken krijgen een vorming over het verantwoord schenken van alcohol in de kantine.
- > De bredere club wordt gesensibiliseerd door gerichte communicatie over Sportivos en de club organiseert één actie rond verkeersveiligheid.

Zilver breidt de focus uit naar alle clubleden door onder andere een alcohol- en drugcoach (A&D-coach) op te leiden.

- > De A&D-coach volgt een vorming zodat hij preventief in de club kan werken, problemen kan aanpakken en mensen kan doorverwijzen.
- > Kerngroep denkt na over een clubvisie rond alcohol en drugs
- > Sporters worden geïnformeerd over de effecten van alcohol en drugs door het spel Homerun (voor jongeren) en de informatieve brochure 'Boodschap in een fles' (voor volwassenen).

Goud zorgt dat Sportivos structureel ingebed wordt binnen de clubgemeenschap.

- > De A&D coach blijft het aanspreekpunt binnen de club en krijgt ondersteuning van VAD en het CGG preventiewerk.
- > De kerngroep vertaalt de visie uit Zilver in regels en afspraken op maat van de club.
- > De club organiseert een actie naar supporters en communiceert het clubreglement en de visie naar de leden.

Bestelinfo

Sportclubs kunnen zich inschrijven om te starten met Sportivos Brons op www.vad.be/sportivos. Wens je meer informatie? Mail dan naar: sportivos@vad.be.

Bijlage 6.

Voorbeeld volgens het gedragsveranderingswiel: (Michie, 2014)

Ongewenst gedrag: grote hoeveelheid alcoholgebruik in en na de optocht door jongeren

Gewenst gedrag; jongeren gebruiken geen alcohol tijdens de optocht. Geen gebruik onder jongeren 18- op de afterparty.

Regelgeving; NIX18 en opdracht aan de carnavalsverenigingen regels op te nemen over gebruik tijdens de optocht. Verplichten van VAS voor vrijwilligers. Afspraken over toegang afterparty.

Handhaving; inzet boa's die controle uitvoeren

*Educatie; gericht op ondersteunen van bestuurders en vrijwilligers om jongeren aan te spreken op ongewenst gedrag en regels uit te leggen. Promotiemateriaal om de alcoholvrije optocht te promoten.(goede slogan)
Organisatie in contact brengen met andere organisaties die hier al ervaring mee opgedaan hebben.(afstemming buurgemeenten)*

Nudging: jongeren onder 18 mogen alleen met doorzichtige flesjes lopen. Drank wordt individueel verkocht. Alcoholvrije alternatief is goedkoper dan bier. Organisatie loopt met hesjes slogan. Geen alcoholpromotie in de supermarkt in de periode voorafgaand aan carnaval.

